

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317201920
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317201920.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Viery Zoľákovej a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobkyne S. D., nar. XX.XX.XXXX, P. 9, Y., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 24.08.2017, č. k. 5Csp/53/2017 - 41, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %

odôvodnenie:

Obsah napadnutého rozhodnutia

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 300 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyňi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 2 písm. a), § 3 ods. 3 a 5 a §4 ods.2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a, zákona č. 258/2001 Z.z., čl. 3 ods. 1 až 3 smernice Rady 93/13/EHS.

3. V odôvodnení uviedol, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17C/184/2014, žalobkyňa si úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľ a žalovaný bol zaviazaný vydať jej bezdôvodné obohatenia ktoré nadobudla titulom plnenia zo strany žalobkyne na základe úverovej zmluvy, ktorá bola medzi nimi uzatvorená. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, žalobkyňa poskytla žalovanému peňažné plnenie na základe zmluvnej podmienky, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú a teda neplatnú. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, poukázal na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013. Žalobkyňi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobkyňa na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky uhradila žalobcovi sumu 172,61 eur, ktoré mu nebola povinná uhradiť. Tým žalobkyňa bola vystavená a bola povinná iniciovať viaceré súdne konania na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia. Uviedol, že za primerané finančné zadosťučinenie považoval sumu vo výške 300 eur. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné

nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

4. O trovách strán súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

Obsah odvolania

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré síce úspešnému účastníkovi konania priznáva právo na primerané finančné zadosťučinenie, no žalovaný ma za to, že takto zákonom priznané právo je potrebné vykladať skôr reštriktívne. Súd musí pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Preto nie je vylúčené, aby súd po zvážení všetkých okolností aj napriek úspechu v konaní, odmietol požadované finančné zadosťučinenie priznať. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie žalobcom požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Z toho logicky vyplýva, že už neprichádza do úvahy uvedenie veci do pôvodného stavu. Z predmetnej zmluvy už bolo priznané žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 172,61 eur a preto nie je dôvod na to, aby mu bola priznaná ďalšia suma. Žalobkyňa plnila veriteľovi len to, s čím spočiatku súhlasila a bola o tom dostatočne informovaná, preto žalovaný tvrdí, že žiadna ujma jej vzniknúť nemohla. Žalobca relevantne neodôvodnil nárok na finančné zadosťučinenie. Ďalej uviedol, že z hľadiska ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa žalobkyni nič nebránilo, aby si satisfakčný nárok uplatnil od počiatku v konaní pod sp. zn. 17C/184/2014. Takýto právny názor potvrdzuje aj rozsudok KS v Prešove sp. zn. 14Co/110/2013 v ktorom krajský súd nevidel žiadnu prekážku pri súčasnom vyhovení žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, určenia neprijateľnosti podmienky a priznania primeraného finančného zadosťučinenia. V závere poukázal na rozsudok OS Prešov č. k. 9C/159/2012-138, kde sa príslušný súd zaoberal námietkou primeraného finančného zadosťučinenia, rozsudok OS Zvolen č.k. 7C/49/2011-170 vo veci, kde sa príslušný súd zaoberal námietkou premlčania primeraného zadosťučinenia, rozsudok OS Martin č.k. 10C/3/2011 vo veci, kde sa príslušný súd zaoberal námietkou premlčania primeraného zadosťučinenia a uznesenie NS SR z 28.09.2010 vo veci, kde sa príslušný súd zaoberal námietkou premlčania primeraného zadosťučinenia. Navrhol, aby odvolací súd na základe uvedených dôvodov napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie.

7. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Nestotožnila sa s tvrdeniami žalovaného o tom, že žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla. Poukázala pri tom na znenie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. účinné od 09.06.2013, ktoré žiadnu ujmu a ani hrozbu ujmy nevyžaduje. Jedinou podmienkou práva na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V konaní pod sp. zn. 17C/184/2014 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 172,61 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola ako spotrebiteľka úspešná v oboch uplatňovaných nárokoch čím splnila podmienky na priznanie primeraného zadosťučinenia. Na podporu svojej argumentácie poukázala na súčasnú judikatúru KS v Prešove vo veciach primeraného finančného zadosťučinenia. Z opatrnosti k možnému premlčaniu jej nároku uviedla, že premlčacia doba začala v danom prípade plynúť právoplatnosťou rozsudku OS Humenné č.k. 17C/184/2014 z 31.03.2015 v spojení s rozsudkom KS Prešov, č.k. 12Co/116/2015 z 30.03.2016 a to dňa 10.05.2016. Keďže žaloba bola na súd podaná dňa 20.02.2017, jej uplatnený nárok nemôže byť premlčaný. Navrhla potvrdiť rozsudok prvej inštancie a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

8. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Požiadal súd, aby pri posudzovaní nároku žalobkyne zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu týkajúceho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným a pri konaní vzal do úvahy vzal aj konanie žalobkyne, ktorá sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sama porušila zmluvné ustanovenia.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „C.s.p.“) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza nasledovné.

12. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Z hypotézy citovanej právnej normy v časti, v ktorej priznáva spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007 Z. z.) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanoveného zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi na súde, tak ako to správne skonštatoval súd prvej inštancie.

15. Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 31.03.2015 č.k. 17C 184/2014-57, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.03.2016 č.k. 12Co 116/2015-84 bolo uložené žalovanému zaplatiť žalobkyni bezdôvodne obohatenie o výške 172,61 eur a určené, že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi konania č. zmluvy 8570267, v bode 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3, zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - administratívny poplatok bez reálneho plnenia. Žalovaný sa na základe zmluvy o úvere s takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou snažil od žalobcu získať financie bez protihodnoty. Žalobkyňa má preto právo v dôsledku porušenia jej práv ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa, ako aj osobitnými predpismi zo strany žalovaného na primerané finančné zadostučinenie. Základ nároku na primerané finančné zadostučinenie je tak nepochybne daný. Žaloba o primerané finančné zadostučinenie bola podaná dňa 20.02.2017 teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná 3 ročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

16. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktoré sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho

nedopustí v takej intenzite. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Humenné 17C/184/2014, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, žalobkyňa bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania vo veci 17C/184/2014 Okresného súdu Humenné. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý sa na úkor žalobcu snažil bezdôvodne obohatiť o sumu 172,61 eur.

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť, a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

18. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

19. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. ods. 1 a 2 rozsudok ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p., tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyne priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).